

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG THI KẾT THÚC HỌC PHẦN THEO HÌNH THỨC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG ĐOÀN

 NGUYỄN THỊ THANH BÌNH - NGUYỄN THỊ THU TRANG*

Ngày nhận: 25/8/2021

Ngày phản biện: 15/10/2021

Ngày duyệt đăng: 02/11/2021

Tóm tắt: Do ảnh hưởng của Covid-19, việc tổ chức thi kết thúc học phần theo hình thức trực tuyến là một lựa chọn khả thi nhằm kiểm tra chất lượng sinh viên cho thời điểm hiện tại. Bài báo phân tích thực trạng thi kết thúc học phần của sinh viên bằng hình thức trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn. Từ đó, tác giả đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng thi kết thúc học phần của sinh viên bằng hình thức trực tuyến tại nhà trường.

Từ khóa: thi kết thúc học phần, thi trực tuyến, học trực tuyến.

IMPROVE THE QUALITY OF THE END-OF-TERM EXAMINATIONS BY ONLINE FORM AT TRADE UNION UNIVERSITY

Abstract: Because of the COVID-19 Pandemic, the organization of the end-of-term examinations in the online form by online form is an executable choice to assess students' progress of learning. The article analyzes the current situation of the end-of-term examinations by an online form at Trade Union University. Besides, the author proposes a solution to improve the quality of the end-of-term examinations by online form at trade union university.

Keywords: end-of-term examinations, online exam, online learning.

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, giảng dạy trực tuyến đang là xu thế chung của giáo dục thế giới. Phương pháp này cũng phù hợp với đào tạo theo hệ thống tín chỉ trong giáo dục đại học ở Việt Nam, góp phần giúp giảng viên bắt nhịp với xu thế giáo dục của thế giới, tăng cường sự hứng thú, tính tích cực, chủ động, tự học và sáng tạo trong các hoạt động học tập của sinh viên. Đặc biệt, kể từ khi đại dịch Covid-19 bùng phát, phương án giảng dạy trực tuyến thay thế cho trực tiếp tại lớp đã được nhiều trường đại học trên thế giới cũng như ở Việt Nam triển khai kịp thời.

Tại giai đoạn kết thúc năm học 2020 - 2021, đại dịch Covid lan rộng trên toàn quốc, để hạn chế rủi ro lây nhiễm và đảm bảo sức khỏe cho cộng đồng, hầu hết các trường đại học trong đó có trường Đại học Công đoàn đã thực hiện kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên bằng hình thức trực tuyến.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) cũng đã kịp thời ban hành một số văn bản quy định về quản lý và tổ chức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập trực tuyến. Đây là cơ sở pháp lý để hiện thực hóa chủ trương đưa giáo dục trực tuyến trở thành một phần của hoạt động giáo dục thường xuyên, hỗ trợ cho giáo dục trực tiếp, giúp các cơ sở giáo dục nâng cao chất lượng dạy học và hoàn thành chương trình giáo dục.

Cụ thể, ngày 18 tháng 3 năm 2021 Bộ GD&ĐT ban hành Thông tư 08/2021/TT-BGDĐT do Bộ GD&ĐT ban hành "Quy chế đào tạo trình độ đại học" có quy định tại khoản 1 điều 9 về đánh giá kết quả học tập và cấp bằng tốt nghiệp: hình thức đánh giá trực tuyến được áp dụng khi đảm bảo trung thực, công bằng và khách quan như đánh giá trực tiếp [3]; Công văn số 707/BGDĐT-GDĐH ngày 26/02/2021 và công văn số 2077/BGDĐT-GDĐH về việc hướng dẫn tổ chức hoạt động dạy và học, kết thúc năm học và tuyển sinh trong thời gian dịch COVID-19 đối với các cơ sở giáo dục đại học. [1] [2].

Dựa theo các quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc công nhận việc đánh giá kết quả học tập bằng hình thức trực tuyến, dựa theo nghiên cứu và đề xuất của các bộ phận liên quan, Ban Giám hiệu Nhà trường đã quyết định triển khai tổ chức thi kết thúc các học phần cho sinh viên bằng hình thức trực tuyến và giải pháp cụ thể là sử dụng bộ công cụ Google WorkSpace kết hợp với phần mềm Zoom. Trong quá trình triển khai, việc đánh giá chất lượng thi kết thúc học phần theo hình thức trực tuyến đã đạt được những thành tựu nhất định.

* Trường Đại học Công đoàn

Trong khuôn khổ bài viết này, tác giả sẽ phân tích thực trạng đánh giá kết quả học tập bằng hình thức trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn trong thời gian qua. Từ đó, đề xuất một số giải pháp để nâng cao chất lượng đánh giá kết quả học tập của sinh viên bằng hình thức trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn.

2. Thực trạng thi kết thúc học phần theo hình thức trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn

Trước diễn biến phức tạp của tình hình dịch bệnh Covid-19, sinh viên không thể đến trường trực tiếp tham gia học tập cũng như tham dự các kỳ thi kết thúc học kỳ. Thời gian sinh viên của trường Đại học Công đoàn phải học trực tuyến trong năm học 2020 - 2021 là khá nhiều, chiếm gần 40% thời gian của năm học. Hơn nữa, trong thời gian dịch bệnh, Nhà trường không thể chủ động sắp xếp lịch thi trực tiếp cho sinh viên vào một thời gian cố định. Phương án thi kết thúc học phần tổ chức trực tiếp là không khả thi trong thời gian dịch Covid.

Ban Giám hiệu và Phòng Đào tạo, Phòng Khảo thí và đảm bảo chất lượng cũng đã đưa ra ý tưởng cần xây dựng một giải pháp đánh giá kết quả học tập cho sinh viên năm học 2020 - 2021 trong thời kỳ chống dịch mà vẫn đảm bảo được các yêu cầu về giãn cách, đảm bảo tiến độ học tập và giảng dạy của Nhà trường và quan trọng là đảm bảo được tính chính xác, công bằng và an toàn dữ liệu.

Ngày 18 tháng 6 năm 2021, Hiệu trưởng Trường Đại học Công đoàn đã Quyết định số 564/QĐ-ĐHCD quy định "Về việc tổ chức thi kết thúc học phần theo hình thức trực tuyến". Song song với việc nghiên cứu các quy định trong các văn bản trên, để tham mưu cho Ban giám hiệu nhà trường và phối kết hợp với phòng Khảo thí và Đảm bảo chất lượng (nay là phòng Quản lý chất lượng), phòng Đào tạo, bộ môn Tin học đã tìm hiểu một số giải pháp tổ chức đánh giá kết quả học tập trực tuyến dựa trên các nền tảng công nghệ như:

- Bộ công cụ Google WorkSpace: là bộ công cụ cao cấp có thể đăng ký miễn phí, sử dụng được trên nhiều thiết bị để giảng dạy qua video, giao bài cho học sinh, quản lý lớp học hiệu quả. Google cho biết đang cung cấp miễn phí giải pháp Google WorkSpace đến các cơ sở giáo dục tại Việt Nam.

- Hệ thống LMS xây dựng trên Moodle: là ứng dụng được dùng để lưu trữ và quản trị nội dung bài học online. LMS có nhiều tiện ích vượt trội như: hỗ trợ sinh viên nắm được toàn bộ tiến trình học tập, tham gia nghe giảng, xem lại bài giảng, phản hồi,

làm bài tập, thảo luận và yêu cầu trợ giúp; hỗ trợ phòng đào tạo quản lý tiến trình và chất lượng của hoạt động đào tạo của Nhà trường.

- Phần mềm SHub Classroom là ứng dụng miễn phí hỗ trợ việc quản lý bài tập giữa sinh viên và giảng viên trở nên dễ dàng và thú vị. Đặc biệt, kết quả bài làm của sinh viên được phân tích chi tiết.

Mỗi giải pháp đều có những ưu, nhược điểm riêng. Dựa trên tình hình thực tế và những điều kiện về cơ sở vật chất, hạ tầng mạng, nhà trường đã quyết định lựa chọn bộ phần mềm Google WorkSpace kết hợp với phần mềm Zoom để triển khai tổ chức thi kết thúc các học phần bằng hình thức trực tuyến.

Các chức năng cụ thể trong hệ thống thi trực tuyến được thiết kế và thực hiện như sau:

- Phần mềm Zoom: Dùng để tạo hệ thống phòng thi;

- Phần mềm Gmail: Để xác thực tính tồn tại đối với giảng viên, sinh viên khi tham gia vào hệ thống;

- Phần mềm Google Form: Thiết kế biểu mẫu để chuyển đề thi tới sinh viên và kiểm soát thu bài thi cũng như đánh giá, phân tích lưu lượng bài thi thu được;

- Phần mềm Google Sheet: Tạo danh sách dự thi, thu bài thi và link chứa các bài thi;

- Phần mềm Google Drive: Lưu trữ toàn bộ hệ thống bài thi và kết quả thi.

Các bước triển khai thực hiện thi trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn:

- Bộ môn Tin học họp bàn thống nhất cách thức thực hiện, biên soạn tài liệu hướng dẫn sử dụng.

- Bộ môn Tin học làm việc, tập huấn cùng các chuyên viên của Phòng Đào tạo và Phòng Khảo thí để đưa ra thống nhất cách thức làm việc và quy trình thực hiện của hệ thống thi trực tuyến.

- Bộ môn Tin học tập huấn cho toàn bộ giảng viên trong Nhà trường để có thể tham gia coi thi, chấm thi trong hệ thống thi trực tuyến.

- Phòng Đào tạo, Phòng Khảo thí hoặc các đơn vị có nhiệm vụ chịu trách nhiệm và thực hiện tổ chức thi theo hình thức thi trực tuyến theo đúng chức trách nhiệm vụ bao gồm các khâu: làm lịch thi, tạo phòng thi, tạo biểu mẫu chứa đề thi và thu bài thi theo từng hình thức cụ thể, giao bài thi cho giáo viên chấm bài, nhận kết quả chấm và thông báo kết quả cho sinh viên.

- Bộ môn Tin học trợ giúp và tham gia trực thi trong thời gian diễn ra các bài thi bằng hình thức trực tuyến để xử lý nhanh chóng các vấn đề kỹ thuật nảy sinh đột xuất.

- Sinh viên tham dự buổi thi và nộp bài tùy theo hình thức yêu cầu của đề thi: Chụp ảnh bài viết để

nộp, gửi file dữ liệu để nộp, trả lời các câu hỏi của giảng viên,...

Hình thức thi trực tuyến này có thể triển khai cho tất cả các dạng đề thi như: thi tự luận, thi trắc nghiệm, thi vấn đáp, thi các bài thi kỹ năng, thi thực hành, báo cáo làm việc nhóm, bảo vệ khóa luận, luận văn tốt nghiệp,...

Ngoài ra, hình thức thi trực tuyến này còn đáp ứng được tất cả các điều kiện của Nhà trường về cơ sở vật chất (máy móc thiết bị, phần mềm, đường truyền Internet), về con người (cán bộ, giảng viên, sinh viên) và tính bảo mật cao nên tính khả thi và hiệu quả rất tốt.

Về cơ sở vật chất: Nhà trường trang bị đầy đủ các thiết bị máy tính, máy scan, máy in,... cho các phòng ban để làm việc. Hệ thống đường truyền Internet của Nhà trường ổn định, băng thông cao, đảm bảo cho việc giảng dạy và thi trực tuyến. Các giảng viên trong nhà trường đều có máy tính xách tay để giảng dạy và làm việc. Phần mềm Zoom đã được Nhà trường mua bản quyền và đăng ký 80 tài khoản sử dụng. Bộ công cụ Google WorkSpace cho giáo dục được Công ty Google cung cấp miễn phí. Nhà trường đã có hệ thống quản lý đào tạo, vì vậy việc trao đổi thông tin về hệ thống thi trực tuyến đến sinh viên, giảng viên hết sức dễ dàng và thuận lợi.

Về con người: Tất cả các cán bộ, giảng viên và sinh viên của Trường Đại học Công đoàn đều có kỹ năng sử dụng CNTT cơ bản rất tốt nên hoàn toàn có thể tham gia cũng như làm chủ được hệ thống thi trực tuyến này. Tất cả các giảng viên của Bộ môn Tin học đều có trình độ CNTT là thạc sỹ hoặc Tiến sĩ nên sẽ đưa ra được các phương thức tối ưu để hệ thống làm việc có hiệu quả nhất.

Về tính bảo mật: Sinh viên phải đăng nhập vào hệ thống để làm bài thi bằng 1 địa chỉ Email có thật, có tên sinh viên để xác thực định danh. Giảng viên coi thi phải đăng nhập vào hệ thống qua email làm việc của Nhà trường để có thể kiểm soát được danh sách dự thi cũng như bảo mật đề thi. Hệ thống biểu mẫu chứa đề thi chỉ được mở khi đến giờ thi và sẽ đóng lại khi buổi thi kết thúc. Giảng viên chấm thi phải đăng nhập vào hệ thống qua email làm việc của Nhà trường để có được danh sách dự thi và mở được bài thi của sinh viên cũng như bảo mật được bài thi. Hệ thống bài thi được lưu trữ và bảo mật chặt chẽ, giảng viên chấm thi chỉ có quyền xem và chấm bài thi, không có quyền xóa hoặc sửa chữa bài thi.

Theo quyết định của Ban Giám hiệu Nhà trường, hình thức thi trực tuyến với giải pháp sử dụng phần mềm Zoom và bộ công cụ Google WorkSpace đã

được thực hiện với các kỳ thi sau: Thi kết thúc các học phần thay thế tốt nghiệp, thi kết thúc các học phần của đợt học lại cải thiện đợt 3, thi kết thúc các học phần của học kỳ II, năm học 2020 - 2021. Với tình hình dịch bệnh vẫn còn đang diễn biến phức tạp, hình thức thi trực tuyến vẫn sẽ được áp dụng thực hiện với các kỳ thi tiếp theo của Nhà trường.

Qua việc triển khai thi kết thúc các học phần bằng hình thức trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn, có thể đánh giá được một số ưu nhược điểm và đánh giá hiệu quả của việc sử dụng hình thức thi này như sau:

Ưu điểm:

Gọn nhẹ: Toàn bộ hệ thống đề thi và bài thi đều được số hóa và được gửi qua hệ thống thi trực tuyến. Nhờ vậy, hình thức thi này giảm bớt chi phí in ấn, tiết kiệm thời gian và nhân lực giám sát.

Dễ giám sát: Với hỗ trợ công nghệ trên hệ thống thi trực tuyến, giám thị có thể quan sát hoạt động của người dự thi thông qua âm thanh, video và các hoạt động trên màn hình chi tiết từ xa.

Hỗ trợ hiệu quả việc đánh giá liên tục: Các bài kiểm tra, thi trực tuyến cung cấp nhiều hình thức hỏi, từ trắc nghiệm nhiều đáp án để kiểm tra kiến thức, đến dạng câu hỏi yêu cầu phần trả lời mở, giúp người học trình bày sâu về chủ đề cần kiểm tra. Các hình thức làm bài này dễ dàng triển khai thường xuyên, liên tục suốt quá trình học thông qua công cụ trực tuyến hơn là trên giấy. Nhờ kiểm tra thường xuyên, giảng viên nhanh chóng nắm bắt lỗi hỏng kiến thức sinh viên thường mắc, qua đó, giúp giảng viên điều chỉnh nội dung, phương pháp giảng dạy.

Quá trình thực hiện các kỳ thi bằng hình thức thi trực tuyến đều diễn ra tốt đẹp và đảm bảo các yêu cầu cơ bản đối với công tác tổ chức đánh giá kết quả học tập của sinh viên.

Hệ thống thi trực tuyến của Trường Đại học Công đoàn đảm bảo đúng các yêu cầu trong các văn bản của Bộ GD&ĐT nêu ra là đảm bảo trung thực, công bằng và khách quan như hình thức đánh giá kết quả học tập bằng hình thức trực tiếp.

Các cán bộ, giảng viên của Nhà trường tiếp cận với hệ thống thi trực tuyến nhanh chóng và thực hiện tốt các chức năng, nhiệm vụ mà mình được phân công trong các kỳ thi.

Sinh viên tham gia các kỳ thi kết thúc học phần bằng hình thức trực tuyến đều thực hiện tốt và đầy đủ các bước theo hướng dẫn của cán bộ coi thi.

Tổ chức thi kết thúc học phần để đánh giá học tập cho sinh viên giúp cho Nhà trường đảm bảo được tiến độ thực hiện nhiệm vụ giảng dạy, học tập của năm học 2020 - 2021.

Nhược điểm:

Thiết bị: Các thiết bị sử dụng khi tham gia các bài thi trực tuyến như máy tính, điện thoại, loa, camera,... có thể bất ngờ bị hỏng, như vậy ảnh hưởng đến tâm lý cũng như kết quả bài thi của sinh viên.

Đường truyền Internet: đường truyền Internet không đảm bảo về dung lượng hoặc không ổn định cũng gây ra những ảnh hưởng không tốt.

Vấn đề nộp bài thi: Sinh viên khi nộp bài thường lúng túng vì áp lực về thời gian, các bài thi nộp về có thể không đáp ứng về chất lượng và yêu cầu của giảng viên nên gây khó khăn trong khâu chấm bài.

Gian lận thi cử: Mặc dù tương tác online mặt đối mặt giúp cán bộ coi thi quan sát sinh viên trong thời gian thi nhưng nói chung vẫn khá khó để giúp cán bộ coi thi có thể đảm bảo tuyệt đối tính trung thực trong thi cử.

Vì vậy, cần khắc phục một vài vấn đề để các kỳ thi kết thúc học phần bằng hình thức trực tuyến có kết quả tốt hơn như: phân bổ giảng viên coi thi và số lượng sinh viên trong mỗi phòng thi hợp lý hơn để đảm bảo tính nghiêm túc, khuyến khích sinh viên học và ôn tập tích cực để có kết quả cao hơn, ngân hàng đề thi cần được bổ sung để có thể kiểm tra kiến thức của sinh viên tốt hơn, tạo điều kiện cho sinh viên tham gia các bài thi gặp các vấn đề liên quan đến đường truyền trong thời gian thi.

3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng thi kết thúc học phần theo hình thức trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn

Nhìn chung, sự linh hoạt, liên tục cập nhật công nghệ vẫn là chìa khóa để cung cấp trải nghiệm học và thi trực tuyến hiệu quả. Với việc đánh giá kết quả học tập bằng hình thức trực tuyến, liên tục ứng dụng các công nghệ mới cũng là yêu cầu để đảm bảo khả năng đánh giá kết quả học tập chính xác và hiệu quả đối với Trường đại học Công đoàn.

Một số giải pháp sau đây sẽ góp phần nâng cao chất lượng thi kết thúc học phần theo hình thức trực tuyến tại Trường Đại học Công đoàn:

Thứ nhất, cần nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên về vai trò và lợi ích của ứng dụng công nghệ thông tin trong giáo dục nói chung và trong đánh giá kết quả học tập nói riêng. Nhà trường cần thường xuyên mở các lớp bồi dưỡng ngắn hạn về ứng dụng công nghệ thông tin, về giảng dạy trực tuyến, về thi trực tuyến nhằm nâng cao nhận thức về triển khai và ứng dụng công nghệ thông tin nhằm đổi mới phương pháp quản lý, giảng dạy và học tập trong kỷ nguyên công nghiệp 4.0.

Thứ hai, nhà trường cần đảm bảo đội ngũ cán bộ

quản lý, giảng viên nắm chắc quy trình tổ chức thi trực tuyến, có đủ kiến thức, kỹ năng và làm chủ việc sử dụng, khai thác các thiết bị, phần mềm được cung cấp, trang bị. Hình thức thi trực tuyến cần được triển khai sâu rộng tới các đơn vị quản lý, khoa, bộ môn và tới từng giảng viên, sinh viên trong việc đổi mới hình thức đánh giá kết quả học tập của sinh viên.

Thứ ba, nhà trường cần tăng cường cơ sở vật chất nhằm đáp ứng các yêu cầu của thi trực tuyến về điều kiện thiết bị phần cứng, hệ thống phần mềm, như: thiết bị đầu cuối của các đơn vị, trung tâm dữ liệu, các hệ thống đường kết nối LAN/WAN và internet tốc độ cao, các phòng học/hướng dẫn thi trực tuyến, hệ thống website, diễn đàn và phần mềm đào tạo,... Cơ sở vật chất phục vụ tổ chức thi trực tuyến phải đủ điều kiện hoạt động liên tục, thông suốt, an toàn bảo mật thông tin.

Tóm lại, đánh giá kết quả học tập cho sinh viên bằng hình thức trực tuyến là một giải pháp rất cần thiết và có hiệu quả cho các cơ sở giáo dục nói chung và các trường đại học nói riêng trong thời kỳ dịch bệnh Covid. Trường Đại học Công đoàn đã bắt kịp xu hướng và áp dụng hình thức này để đánh giá kết quả học tập cho sinh viên kịp thời, đảm bảo đúng tiến độ giảng dạy và học tập năm học 2020 - 2021 của Nhà trường. Trong thời gian sắp tới, hệ thống thi trực tuyến của Nhà trường sẽ tiếp tục được cập nhật, hoàn thiện và luôn sẵn sàng đưa vào sử dụng vào những thời điểm cần thiết. □

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, ngày 26/02/2021, Công văn số 707/ BGDDT-GDDH Về việc hướng dẫn đánh giá đồ án, khóa luận, luận văn, luận án tốt nghiệp theo hình thức trực tuyến năm 2021 trong thời gian dịch COVID-19.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, ngày 20/05/2021, Công văn số 2077/ BGDDT-GDDH Về việc hướng dẫn tổ chức hoạt động dạy và học, kết thúc năm học và tuyển sinh trong thời gian dịch COVID-19 tại các cơ sở Giáo dục Đại học.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo, ngày 18/03/2021 Thông tư 08/2021/ TT-BGDDT về "Quy chế đào tạo trình độ đại học".
4. Matuga, J. M. (2006). *The role of assessment and evaluation in context: Pedagogical alignment, constraints, and affordances in online courses*. In D. D. Williams, S. L. Howell, & M. Hricko (Eds.), *Online assessment, measurement and evaluation: Emerging practices* (pp. 316-330). Information Science Publishing.
5. De Lièvre, B., Temperman, G., & Boumazguida, K. (2016). *L'innovation pédagogique dont vous êtes le héros [MOOC]*. Université de Mons.
6. Hà Giang (2021), *Những lợi ích của đánh giá học tập trực tuyến* [https://vnexpress.net/nhung-loi-ich-cua-danh-gia-hoc-tap-truc-tuyen-4283814.html](https://vnexpress.net/nhung-loi-ich-cua-danh-gia-hoc-tap-truc-tuyen-tuyen-4283814.html), cập nhật ngày 28/5/2021.